DOI: 10.59809/Comitatus.2026.36-258.147

NÉMETH SÁNDOR – POZSGAI ANDREA

Rendszerváltástól rendszerváltásig

Vas vármegye 2. országos egyéni választókerület (Sárvár) 2026-os országgyűlési választási eredményeinek elemzése

From One Regime Change to the Next

Analysis of the 2026 National Parliamentary Election Results for Vas County's 2nd National Election District (Sárvár)

•

SZERZŐK:

Németh Sándor, adjunktus, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Berzsenyi Dániel Pedagógusképző Központ, Földrajzi Tanszék, Szombathely, ORCID: 0000-0002-0885-0005

Pozsgai Andrea, adjunktus, Széchenyi István Egyetem, Területi Tudományi és Vidékfejlesztési Tanszék, Győr, pozsgai.andrea@sze.hu, ORCID: 0000-0003-3375-7459

Jel kód: Z18

Kulcsszavak: Észak-Vas • Sárvár • Vas vármegye 2. országos egyéni választókerület

Absztrakt: Vas vármegye 2. országos egyéni választókerület a választások során nagyrészt a jobboldal győzelmét hozta. Így volt és maradt ez a Fidesz–KDNP 2026-os parlamenti választáson történt földindulásszerű vereségénél is, így ilyen szempontból ez egy országosan ritka jelenség, ami különlegessé teszi a választókerületet. A tanulmány célja ennek a választástörténeti és -földrajzi okainak feltárása és elemzése.

AUTHORS:

Sándor Németh, Senior Lecturer, Department of Geography, ELTE Berzsenyi Dániel Teacher Training Centre, Szombathely, ORCID: 0000-0002-0885-0005

Andrea Pozsgai, Senior Lecturer, Széchenyi István University, Department of Regional Science and Rural Development, pozsgai.andrea@sze.hu, ORCID: 0000-0003-3375-7459

Jel code: Z18

Keywords: *Northern Vas • Sárvár • Vas County • 2nd National Election District*

Abstract: *The 2nd national district of Vas County largely resulted in a victory for the right wing during the elections. This was the case even during the Fidesz–KDNP's earth-shattering defeat in the 2026 parliamentary elections, making it a rare phenomenon on a national scale and a unique feature of this district. The aim of this study is to explore and analyze the historical and geographical reasons behind this phenomenon.*

BEVEZETÉS

A 2026-os magyarországi országgyűlési választások a több mint másfél évtizede regnáló Fidesz–KDNP kormányzásának végét, az általuk kiépített ún. Nemzeti Együttműködési Rendszer (NER) bukását, egyúttal a kihívó TISZA Párt kétharmados győzelmét hozta. Vas vármegyében viszont a 3 választókerületből csak a Szombathely központú 1-esben volt váltás, a 2-esben és a 3-asban a listás TISZA-siker mellett a Fidesz–KDNP régi egyéni jelöltjei maradtak a képviselők.

Jelen tanulmány célja a Sárvár székhelyű 2-es országos egyéni választókerület előzményeinek és a 2026-os országgyűlési választási eredményeinek települési és településkategóriánkénti elemzése. A kerület nem annyira a múltja, hanem a jelene miatt került be a hírekbe, hiszen itt indult Magyar Péter miniszterelnök-jelölt névrokona, ami a TISZA Párt szerint a választók megtévesztését szolgálta, emiatt rendőrségi feljelentés is történt. A bulvárhírek mellett legalább ennyire fontos az általános választástörténeti és -földrajzi tanulságok levonása.

A VAS (VÁR)MEGYE 2. ORSZÁGOS EGYÉNI VÁLASZTÓKERÜLET ELŐZMÉNYEI, 1990–2010

A rendszerváltás Vas megyében és az öt választókerület kialakítása

A politikai átmenet az országos folyamatokkal egyidőben Vas megyében is 1988 őszén kezdődött, a vidéki Magyarországon az elsők között. Megjelentek a politikai nyilvánosság új, a hivatalos pártsajtón kívül eső fórumai, az első független lapok, úgymint a Tér-Kép, a Nyugati Szél és a Magyar Nyugat. 1988 végén országos szinten az akkor állampárton, a Magyar Szocialista Munkáspárton (MSZMP) belül a reformisták kerültek hatalomra a régi kommunista vonallal szemben (Kozma, 1991).

Grósz Károly miniszterelnök nem tudta végrehajtani a sürgető pénzügyi és gazdasági reformokat a tervgazdasági kereteken belül, ezért 1988 őszén kénytelen volt lemondani. Utódja a kormányfői székben Németh Miklós lett, 1988. november 24-től a köztársaság 1989. október 23-i kikiáltásáig minisztertanácsi elnökként, majd onnan 1990. május 23-ig, az első szabadon választott kormány beiktatásáig miniszterelnökként.

Vas megyében is a reformisták győztek az MSZMP-n belül, így megindulhatott az országos szinten kiállított pártstruktúra vidéki bázisainak felépítése. Szombathelyen az ellenzéki mozgalmak egyik bölcsője a ma is működő Életünk című irodalmi folyóirat szerkesztősége és a Forgó közben (ma Belsikátor) lévő írószövetségi helyiség, a Forgó Club volt (Agg, 1996). Az első szombathelyi, egyúttal vasi ellenzéki tömörülés az 1988. október 14-én megalakult Éhen Gyula Kör. Szombathely második alapítójának nevezett, a dualizmus kori város dinamikus fejlődését előmozdító polgármesterről elnevezett szervezet civil kör maradt, nem alakult át párttá.

1988 szeptemberében a második lakiteleki találkozón kimondták a Magyar Demokrata Fórum (MDF) megalakulását, és mivel létezett ideiglenes alapszabály, lehetővé vált az új párt vidéki szervezeteinek az életre hívása is. 1989. október 24-én az Életünk szerkesztőségében alakult meg az MDF Vas Megyei Szervezete és még ebben az esztendőben megalapították a Fiatal Demokraták Szövetségének (Fidesz) vasi szervezetét is. 1989. január 17-én életre hívták a helyi Szabad Demokraták Szövetségét (SZDSZ), majd az ellenzék első egységes megmozdulásának tekinthető 1989. március 15-i szombathelyi nagygyűlés következett, ahol dr. Gyurácz Ferenc irodalomtörténész, a Vasi MDF egyik alapító tagja mondott nagy hatású és történeti jelentőségű beszédet (Gyurácz, 1993).

A hatalom békés átadása érdekében 1989. május 25-én Szombathelyen is megalakult az Ellenzéki Kerekasztal, amely a belső ellentétek miatt nem tudta betölteni jelentőségét. 1989-ben megalakult a Független Kisgazdapárt (FKGP) és a Kereszténydemokrata Néppárt (KDNP) vasi tömörülése is. A Magyar Szocialista Munkáspárt 1989. október 7-i kongresszusán kimondták, hogy az MSZMP-ből létrehozzák a Magyar Szocialista Pártot (MSZP). Ezzel párhuzamosan létrejöttek az állampárt utódpártjának megyei szervezetei is. 1989 végére kialakult az a magyar pártstruktúra, amely sok kisebb szereplő mellett öt nagyobb új ellenzéki pártot (MDF, SZDSZ, FKGP, Fidesz, KDNP) és egy megújult régit (MSZP) foglalt magában, és amelyek jó eséllyel indulhattak az 1990-re tervezett országgyűlési választásokon.

A Németh-kormány idején fogadta el az országgyűlés a rendszerváltáshoz elengedhetetlenül szükséges törvényeket, amelyek biztosították a békés és lehetőség szerint zökkenőmentes átmenetet. 1989 októberében fogadta el az országgyűlés az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1989. évi XXXIV. törvényt. A jogszabályban rögzítették, hogy az újonnan megalakuló parlament létszáma 386 fő lesz, akikből 176 képviselő egyéni, 152 területi (megyei és fővárosi), 58 fő pedig kompenzációs listáról kerül a törvényhozásba. A választás kétfordulós volt, vagyis, ha az első fordulóban egyik jelölt sem érte el a szavazatok abszolút többségét, akkor a három legtöbb voksot kapott jelölt részvételével egy második fordulóban dőlt el a mandátum sorsa. A törvény 2. számú melléklete tartalmazza a megyénkénti egyéni választókerületek számát, ennek értelmében Vas megye öt egyéni választókerületre tagolódott.

Vas megyének 1990-ben hét városa volt, közülük három Celldömölk, Szentgotthárd és Vasvár nem lett egy-egy országos egyéni választókerület központja. A Vas 01. számú körzetet a megyeszékhely 65 db szavazóköréből 39 db képezte. A Vas 02-es kerület Szombathely fennmaradó 26 szavazóköréből és további 27 községből állt, a megyeszékhely agglomerálódó térségének elsősorban déli szektorát magában foglalva, az országhatár és a 87-es főút mentén egészen majdnem a 8-as főút vonaláig. A Vas 03. számú, Kőszeg központú kerület a névadó várostól kiindulva a megye északi részét csaknem teljesen elfoglalva keletre nyúlt meg és összesen 62 települést számlált. A Vas 04-es választókerület központja Sárvár volt és a megye teljes keleti felét elfoglalta, beleértve még egy várost, Celldömölköt és további 44 db, nagyrészt Rába-völgyi, kemenesaljai és kemenesháti községből állt. A Körmend központú Vas 05-ös kerületnek további kettő városa volt (Szentgotthárd és Vasvár), valamint 74 községből állt, lefedve az Őrséget, a Rábamente egy részét és a Vasi-Hegyhátat (Választás, 1990).

Az 1990. évi országgyűlési választások Vas megyében

Az 1990. évi országgyűlési választások első fordulójára 1990. március 25-én, a másodikra április 8-án került sor. Az első fordulóban viszonylag magas, 65%-os volt az országos részvételi arány, ami nem csoda, hiszen az 1945-ös nemzetgyűlési választások után először lehetett újra szabad voksolást tartani. A második fordulóban a szavazásra jogosultaknak már csak a 45%-a járult az urnákhoz.

12 párt tudott országos listát állítani, amelyből hat jutott a parlamentbe. A legtöbb szavazatot az MDF kapta, de csak 164 mandátumot, a parlamenti helyek bő 42%-át szerezte meg, így koalíciót kötött az FKGP-val és a KDNP-vel. Az MDF listavezetőjéből miniszterelnökké megválasztott Antall József vezetésével jobbközép kormány alakult. Az ellenzék vezető ereje a választásokon második helyen végzett liberális, antikommunista SZDSZ, amelynek lobbierejét mutatja, hogy ők adták a köztársasági elnököt, Göncz Árpád személyében. A parlamentbe jutott még az akkor szintén liberális nézeteket valló Fidesz és az állampárt mérsékelt baloldali utódpártja, az MSZP.

Vas megye választópolgárainak 76%-a járult az urnákhoz, ami a legmagasabb volt az országban, a hagyományosan legaktívabb Budapesten is „csak" a választópolgárok 74,25%-a szavazott (Agg, 1996). Az első fordulóban a 86 vasi településen 80-95% közötti volt a

részvétel, és ezek a települések a megye nyugati és déli részén, az egykori határzónában elhelyezkedő, részben horvát és vend nemzetiségi falvak voltak. Kisebb volt az aktivitás a keleti, sárvári választókerületben. Listán is győzött és egyéniben is tarolt az SZDSZ. Az öt választókerület közül négyet megnyert: a Vas 01-ben (Szombathely) Dr. Hankó Faragó Miklós (SZDSZ) 1% különbséggel verte az akkor MDF színekben induló Hende Csabát. A Vas 02-ben (Szombathely környéke) is szoros volt a verseny, az SZDSZ jelöltje, Rácskai Jenő kevesebb, mint 2%-os differenciával győzte le az MDF-es Ádám Károlyt. A Vas 03-at (Kőszeg) biztosan hozta az SZDSZ-es Horváth Vilmos a KDNP-s dr. Kovács Árpáddal szemben. Saját szülőföldjén veszített a Vas 05-ös választókerületben (Körmend) induló, egyházasrádóci születésű Für Lajos (MDF) történész, későbbi honvédelmi miniszter az SZDSZ-es Mészáros Bélával szemben. Az egyetlen kakukktojás a megyében a 04-es, Sárvár központú körzet volt, ahol az MDF-es színekben induló dr. Gömbös Ferenc kapta a mandátumot.

Mai szemmel érdekes, hogy az ország egyik legkonzervatívabb, legvallásosabb megyéjében, különösen az aprófalvas, határmenti, részben nemzetiségi – horvát, német és vend – területeken miként lett ilyen nagy támogatottsága a liberális SZDSZ-nek. A kulcsszó ebben az esetben nem a liberalizmus, hanem az antikommunizmus volt, amelyet a parlamentbe készülő pártok közül az SZDSZ képviselte a leghatározottabban, és a választók kizárólag ezt hallották ki a párt üzeneteiből, a körükben már akkor sem túl népszerű liberális nézeteket kevésbé. Ez lehet a magyarázata annak, hogy Vas megyében az 1990-es országgyűlési választásokon az állampárt utódszervezete, az MSZP és az akkor még harciasan antiklerikális Fidesz számára nem termett túl sok babér.

Az 1994-es országgyűlési választások Vas megyében

A rendszerváltást követő első parlamenti ciklusban jelentkező gazdasági gondok és társadalmi feszültségek megroppantották a kormányzó pártok népszerűségét. Az 1994-es országgyűlés választásokat követően ugyanaz a hat párt maradt a parlamentben, de az erőviszonyok teljesen átrendeződtek. A rendszerváltás kori demokráciával, piacgazdasággal és főleg a jóléttel kapcsolatos eufória és illúzió eltűnt és a politikai inga az ellentétes oldalra lendült.

A választás első fordulójára 1994. május 8-án, a másodikra 29-én került sor. Előbbin 69%-os, utóbbin 55%-os volt a választási részvételi arány. A kormánypártokat elsöprő eredmény született, amelynek fő nyertese az MSZP volt. A négy évvel azelőtt még a létéért küzdő baloldali párt országosan a listás szavazatok csaknem egyharmadát, míg az egyéni mandátumok 84%-át söpörte be. Vörösbe borult az ország választási térképe, hiszen a 204 hellyel a parlamenti patkó 54%-át ők egyedül töltötték meg.

Az MDF ekkor vált nagypártból kispárttá, amit meggyorsított, hogy a pártból kizárt, Csurka István vezette csoport megalapította a szélsőjobboldali, nemzeti Magyar Igazság és Élet Pártját (MIÉP). Az FKGP és a KDNP is ekkor lépett a zsugorodás útjára, régi társadalmi bázisukat már soha többé nem nyerték vissza. A Fidesz ebből nem tudott profitálni, nem szerzett egyéni mandátumot és 7%-ot elérve a legkisebb frakció lett. Az SZDSZ maradt a választások után is a második legnagyobb erő, de megindult az eróziója és hagyományos fellegvárai több helyütt, elsősorban Budapesten elvesztek.

Vas megyében a részvételi arány a maga 74,4%-val 1994-ben is a legmagasabb volt az országban (Agg, 1996). A listás szavazást – még ha minimális különbséggel is – az MSZP nyerte az SZDSZ-szel szemben, 25,8-25,6% arányban, a nagyobb munkás hagyományokkal rendelkező sárvári és a „vasutas" celldömölki választókerületben viszont 33-22% volt ez az arány, míg Kőszegen és Szentgotthárdon ugyanez fordítva (Lenner, 1998). A megyeszékhelyen minimális, 1% volt közöttük a különbség, míg a körmendiben viszonylag erős maradt az MDF (Választás, 1994). A négy évvel azelőtt egyéni mandátumot szerzett SZDSZ-es képviselő mindegyike újrázott, a sárvári kerületben viszont az MSZP-s Szabó Lajos váltotta az MDF-es képviselőt. Ez politikatörténeti kuriózum, hiszen sem előtte, sem azóta Szombathelyen kívül nem nyert baloldali jelölt egyéni mandátumot Vas megyében.

Az 1994-es parlamenti választásokat követően az MSZP és az SZDSZ koalícióra lépett és Horn Gyula vezetésével kormányt alakított. Az együttműködésük azért mindenképpen különös volt, hiszen a kommunista előéletű és a liberális szemléletű párt frigye magában rejtette a későbbi konfliktusait, amelyek mindkettőjüket koptatták.

Az 1998-as országgyűlési választások Vas megyében

Az országgyűlési választások első fordulójára 1998. május 10-én, a másodikra május 24-én került sor, a korábbi voksolásokhoz képest alacsonyabb, 56, illetve 57%-os részvételi aránnyal és szoros csatát hozott a kormányzó MSZP és a megerősödött ellenzéki Fidesz között. Az MSZP több listás helyet (50 db) szerzett, mint a Fidesz (48 db), de a kétfordulós választási rendszert kihasználva a második fordulóra a jobboldali pártok – az MDF, az FKGP és a Fidesz – egymás javára visszaléptették a jelöltjeiket. Különösen aktív volt ebben az FKGP, amely 82 helyen léptette vissza képviselőjelöltjeit vagy a Fidesz vagy az MDF javára. Az MDF a 2,8%-os listás eredményével a parlamenti küszöböt sem érte el, de 17 egyéni mandátummal mégis frakciót tudott alakítani. Mivel az MSZP a koalíciós partnere, az SZDSZ végzetes meggyengülése miatt ilyen tartalékokkal nem rendelkezett, kevesebb egyéni mandátumot és végső soron parlamenti helyhez jutott, mint a Fidesz. Az SZDSZ összeomlásának fő oka alighanem az MSZP-vel 1994-ben kötött koalíciója, az antikommunista elveinek megtagadása. A liberális párt fellegvárait, így Vas megyét is egyértelműen a Fidesz vette át az 1990-es évek végére. A parlament hatpárti maradt, csak egy változás történt az összetételében, a KDNP kiesett, míg a MIÉP bejutott oda.

Vas megyében a rendszerváltás után először a Fidesz nyerte a listás szavazást (35%), mögötte az MSZP végzett (27%). A 9%-ot szerző SZDSZ-t a FKGP (14%) is megelőzte. Az öt vasi választókerületből négyben a Fidesz jelöltjei – az 1-esben dr. Gyimesi József, a 2-esben Sági József, a 3-asban Básthy Tamás, a 4-esben Kovács Ferenc – győztek, míg az 5-ösben az MDF színeiben induló, de a Fidesz által is támogatott Németh Zsolt, aki azóta is a kerület képviselője, most már a szűkebb pátriájára utaló V(asvári) Németh Zsolt névvel.

A Fidesz 148 megszerzett hellyel nyert ugyan, de önállóan nem tudott volna kormányt alakítani, ezért koalíciós partnerekre volt szüksége. Noha a Fidesz elnöksége a választások után többször hangsúlyozta, hogy „a sasok nem kapkodnak legyek után", a párt elnöke, a kis pártok benyújtották a számlát, amit a Fidesz kénytelen volt elfogadni. Orbán Viktor megegyezett az FKGP és az MDF elnökeivel, Torgyán Józseffel, illetve Lezsák Sándorral

és így alakulhatott meg az első Orbán-kormány 1998. július 8-án. A két kisebb kormánypárt számára végzetessé vált a nagy testvér ölelése, belviszályok következtében az MDF és az FKGP is meggyengült a ciklus végére, utóbbi végleg kiesett a parlamentből. Az ezredfordulótól egyértelműen polarizálódott a politikai élet, amelynek kettő sarka, az MSZP körül kialakult baloldali-liberális platform és a Fidesz által összefogott, liberálisból egyre inkább konzervatívvá váló tömb.

A 2002-es országgyűlési választások Vas megyében

Az országgyűlési választások első fordulójára 2002. április 7-én, a másodikra április 21-én került sor, a korábbi voksolásokhoz képest sokkal magasabb, 70, illetve 73%-os a rendszerváltás utáni időszakot tekintve rekord részvételi aránnyal. A nagy érdeklődésnek a fő oka, hogy a szembenálló politikai pártok szervezetten és nagy számban mozgósították szimpatizánsaikat a voksolás előtt. A rendszerváltás utáni Magyarországon ez volt az első tömegek mozgósításával együtt járó kampány.

A választás első fordulóját minimális különbséggel az MSZP nyerte a Fidesz előtt a listás és az egyéni helyek vonatkozásában egyaránt. Az első forduló estéjén tartott sajtótájékoztatóján Orbán Viktor, a Fidesz listavezetője a „sokan vagyunk, de nem vagyunk elegen" legendás mondatával próbálta mozgósítani táborát. Ez azonban csak részlegesen sikerült, hiszen a 188 mandátummal a Fidesz megnyerte a választást a 178-at szerző MSZP előtt. Mivel azonban az SZDSZ éppen csak bejutott a parlamentbe (5,5%), a MIÉP pedig éppen nem (4,6%), a kialakult három párti parlamentben ismét összeállt az MSZP-SZDSZ koalíció és az MSZP – egyébként pártonkívüli – listavezetőjének, Medgyessy Péternek a vezetésével alakult meg az új kormány.

Vas megyében a Fidesz nagyon megerősödött. A listás szavazatok 53%-át szerezte meg, míg az MSZP 32%-ot, az SZDSZ pedig csupán bő 5%-ot. Az egyéni választókerületek közül csak a Vas 01-ben született MSZP–SZDSZ siker, dr. Hankó Faragó Miklós révén és maradt Szombathely a baloldal utolsó vasi és egyik utolsó országos bástyája. A másik négyben döntő fölénnyel egytől-egyig a Fidesz jelöltjei újráztak (Választás, 2002).

Orbán Viktornak a 2002. május 7-én a budapesti Dísz téren tartott beszédében hangzott el a „haza nem lehet ellenzékben" kijelentése, amellyel jelezte, hogy a hatalom legitimitását nem ismeri el és itt hívta fel támogatóit a polgári körök alakítására. A Medgyessy-kormány pergőtűz alatt kezdte meg munkáját, hiszen hivatalba lépése után néhány héttel a Magyar Nemzet cikke nyomán napvilágra került Medgyessy ügynökmúltja (az ún. D 209-es ügy). Ez országos tüntetéshullámot indított el, ami a Budaházy György által szervezett Erzsébet-hídi blokádban csúcsosodott ki 2002. július 4-én. Innentől datálható az a 2026-os országgyűlési választásokig tartó folyamat, amelynek során a Fidesz fokozatosan kisajátította a nemzet fogalmát, saját magát beállítva egyedül követendő erkölcsi mércének, a haza kizárólagos képviselőjének. Ez volt az egyik, ha nem éppen az első lépés a centrális erőtér kiépítéséhez vezető úton.

Medgyessy Péter miniszterelnökségéhez köthető a jóléti osztogatásokkal jellemezhető ún. 100 napos program, továbbá hazánk belépése az Európai Unióba (2004. május 1.). A ciklus alig több mint a felét töltötte ki, hiszen a 2004-es európai parlamenti választáson az

MSZP alulmaradt a Fidesszel szemben és a koalíciós partnerrel folytatott vitában is veszített, így 2004 augusztusában kénytelen volt lemondani. Utódja a miniszterelnöki poszton az addigi sportminisztere, Gyurcsány Ferenc, akivel a kormánypárt ráfordult a következő választásokra.

A 2006-os országgyűlési választások Vas megyében

Az országgyűlési választások első fordulóját 2006. április 9-én, a másodikat pedig 23-án tartották. A részvételi arány némileg elmaradt a négy évvel azelőttitől, de a 68% és a 64% így is magasnak mondható. Ennek az oka, hogy mindkét nagy – MSZP–SZDSZ és Fidesz–KDNP alkotta – tömböt egy-egy jó szónoki képességekkel rendelkező politikus vezetett és az akkori kampányban került sor az idáig utolsó miniszterelnök-jelölti vitára, amelyet az elemzők nagy része szerint egyébként Gyurcsány Ferenc nyert meg Orbán Viktorral szemben.

A választásokon kis különbséggel ismét az MSZP diadalmaskodott. A listás voksok tekintetében először a parlamenti választások történetében előzte meg a Fidesz az MSZP-t (45,71%-41,90%), de az egyéni mandátumokban 98-68-ra a szocialisták győztek, ráadásul a további parlamentbe került kettő párt – az MDF és az SZDSZ – közül az utóbbi szerepelt jobban, így maradhatott az MSZP–SZDSZ koalíció. Országos listát rajtuk kívül csak a MIÉP és a 2003-ban alakult Jobbik Harmadik Út koalíciója tudott alakítani, de ők nem jutottak be az országgyűlésbe. A KDNP a kisgazdák után szintén véglegesen megszűnt önálló párt lenni, beleolvadt a néppártosodó Fidesz által formálódó pártszövetségbe.

Vas megyében sem történt semmi jelentős változás. A listás szavazást nagy fölénnyel a Fidesz nyerte, az egyéni körzetek mindegyikében is újrázott az addigi győztes, kivéve a Vas 02-t, ahol dr. Gyimesi József helyett a korábban MDF-es, de akkorra már Fidesz–KDNP-s dr. Hende Csaba indult és győzött (Választás, 2006).

A választások után megalakult a második Gyurcsány-kormány, amely lényegében a megalakulásától kezdve az ellenzék pergőtüzébe került és defenzívába kényszerült. A miniszterelnök által 2006. május 25-én Balatonőszödön zárt körben tartott beszédét 2006. szeptember 17-én idáig ismeretlenek nyilvánosságra hozták, ami egyszer és mindenkorra – nem kicsit, nagyon – hiteltelenné tette Gyurcsány Ferencet. Rajta keresztül a karaktergyilkosság áldozata lett saját pártja is. Innentől kezdve a szocialisták minden választást elvesztettek és a koalíciós partnerrel folytatott vita miatt nem az ő jelöltjük, hanem a jobboldali Sólyom László lett a köztársasági elnök, akinek nagy szerepe volt a vizitdíjról és a kórházi napidíjról szóló népszavazási kezdeményezés célba juttatásában. A voksolás szétverte a kormánykoalíciót (az SZDSZ kilépett onnan), amelyet a 2008-ban kirobbant gazdasági válság pecsételt meg. Gyurcsány 2009 márciusában lemondott, helyére a nemzeti fejlesztési és gazdasági miniszter, Bajnai Gordon került. Az SZDSZ lényegében megszűnt létezni, az MSZP kispárttá vált, míg a Fidesz történetében először igazi nagypárttá.

A 2010-es országgyűlési választások Vas megyében

Az országgyűlési választások első fordulóját Sólyom László köztársasági elnök a lehető legkorábbi időpontra, 2010. április 11-re, a másodikat pedig 25-re tűzte ki. Az előzetes várakozások alapján nem volt kérdés a kormányváltás, legfeljebb mandátumok eloszlása. A Fidesz messze megnyerte a listás szavazást (42,86%) és kettő – MSZP által behúzott budapesti – választókerület kivételével valamennyi egyéni mandátumot is bezsebelte, így egyedül abszolút többséget (68%) szerzett az új országgyűlésben. Rajta kívül csak az MSZP, a Jobbik és az alig egy évvel azelőtt alapított, alapvetően a liberális egykori SZDSZ szavazókra építő Lehet Más a Politika (LMP).

Vas megye választási térképe teljesen narancsba borult. Az utolsó baloldali fellegvár, Szombathely is elesett, ahol a fideszes dr. Puskás Tivadar nagy fölénnyel legyőzte az MSZP-s dr. Nemény András. A másik négy választókerületben maradt mind a négy addigi képviselő (Választás, 2010).

A fülkeforradalomnak is nevezett elsöprő választási győzelem után a Fidesz megkezdte a rendszerváltás utáni két évtized lezárását és egy új korszak létrehozását célzó NER kiépítését. Ennek a középpontjában a valódi tömegpárttá váló Fidesz áll, amely politikai értelemben az ún. centrális erőteret hozta létre, amely valamennyi mérsékelt politikai erőt magába foglalva nem hagy teret más riválisnak, így a rendszert népfrontszerűen bebetonozza. Ezt szolgálta többek között egy új, végletekig lojális köztársasági elnök, dr. Schmitt Pál megválasztása, új alaptörvény bevezetése és a választási rendszer átalakítása. A rendszer stabilan működött, talán egyszer remegett meg, Schmitt Pál plágiumügyénél. Ezt viszonylag gyorsan és jól kezelték, hiszen Schmitt 2012. április 2-án lemondott, helyére Áder János került, aki kettő ciklust töltött ki 2012–2022 között. Az ellenzék nem talált magára, nem tömbösödött, hanem éppen ellenkezőleg, tovább osztódott. Az MSZP-ből Gyurcsány Ferenc vezetésével kilépett politikusok megalakították a Demokratikus Koalíciót 2011-ben. 2013-ban pedig az LMP-ből kivált a Párbeszéd Magyarországért (PM) nevű platform, ami ezen a néven párttá alakult.

A választókerületi rendszer átalakítása, 2011

Az országgyűlési választásokat szabályozó, eredetileg 1989-ben elfogadott törvényt az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvény módosította. A változtatások mindegyike a kormánypárt erősségeit fokozta, az ő túlhatalmát konzerválta.

A főbb változtatások:

a. A parlamenti helyek számát 386-ról 199 főre csökkentette. Ezzel versengő pártok mozgásterét szűkítette.
b. Választójogot kaptak a külhoni magyar állampolgárok. A kormányzati erőforrásokkal megtámogatott szomszédos országokban élő magyarság a kormánypártra szavazók táborának nagy tartalékát jelentették. A nyugati országokban élő, jobbára a kormánnyal kritikusabb honfitársaink részére viszont megnehezítették a voksolást.

c. Kétfordulós helyett egyfordulóssá vált az országgyűlési képviselők választása. Ezzel a kormánypárti tömbbel, a centrális erőtérrel szembeni ellenzéki taktikázás, visszaléptetés lehetetlenné vált.
d. Megszűntek a területi listák, a továbbiakban csak országos listán vagy egyéni választókerületben lehet mandátumot szerezni. A kompenzációs számítás nem a gyengébbnek, hanem az erősebbnek kedvez.

Mindezek a Fidesz számára biztosították a legtöbb szavazatot, amelyek pedig a mandátumszámításnál az elért eredménynél több parlamenti mandátumot jelentettek a győztes számára.

A VAS (VÁR)MEGYE 2. ORSZÁGOS EGYÉNI VÁLASZTÓKERÜLET TÁRSADALOM- ÉS TELEPÜLÉSFÖLDRAJZI JELLEMZŐI

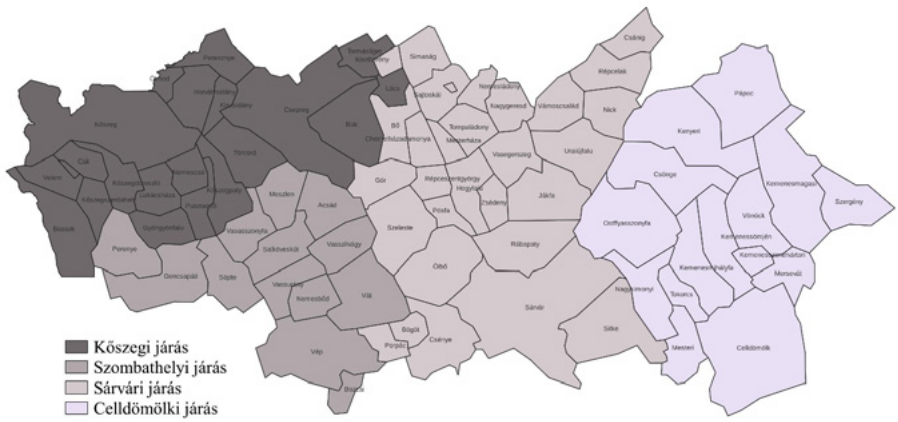
A Vas vármegyei 2. számú országgyűlési egyéni választókerület egyike annak a 106 választókerületnek, amelyre a 2011. évi CCIII. törvény Magyarország területét felosztja. A választókerület székhelye Sárvár.

A jogszabály alapján Vas területe a korábbi öt helyett három választókerületre oszlik. Az 1-es kerület nagyjából a régi 1-es és a 2-es összevonásával jött létre. Magába foglalja Szombathely városát, továbbá 11, nagyrészt a város osztrák határ felőli oldalán elhelyezkedő, részben horvát és német nemzetiségű községet. Szombathelytől a keleti megyehatárhoz húzott képzeletbeli egyenestől északra található a 2-es, délre pedig a 127 települést számláló, Körmend központú 3-as választókerület. A Vas 2-es kerületet ezért Észak-Vasnak is nevezik.

A 2-es választókerület társadalmi és településföldrajzi szempontból egyaránt átmenetet képez az 1-es és a 3-as között. Megalakulásakor, 2011-ben 85 858, 2022-ben némileg kevesebb, 83 078 fő élt. Utóbbi időpontban az 1-es választókerületben 86 915 fő, a 3-asban 79 520 fő lakott (Népszámlálás, 2022). 2022-ben az átlagos településméret az 1-esben 7442,91 fő, a 2-esben 1078,93 fő, míg a 3-asban 626,14 fő volt. Az 1-es választókerület egyközpontú, a vármegye lakosságának közel egyharmadát magába foglaló Szombathely a székhelye és az egyetlen városi rangú települése, a 3-asban öt, a 2-esben hét város (Bük, Celldömölk, Csepreg, Kőszeg, Répcelak, Sárvár, Vép) található. Utóbbiban a városok térben és nagyság szerint is egyenletesen oszlanak el, a legnagyobbak a járási székhelyek.

A közigazgatási beosztást figyelembe véve a 2-es választókerület területe négy járásra terjed ki. Magába foglalja a Kőszegi járás egészét, valamint a Szombathelyi, a Sárvári és a Celldömölki járás északi részét, utóbbi kettő esetében azok székhelyeit is (1. ábra).

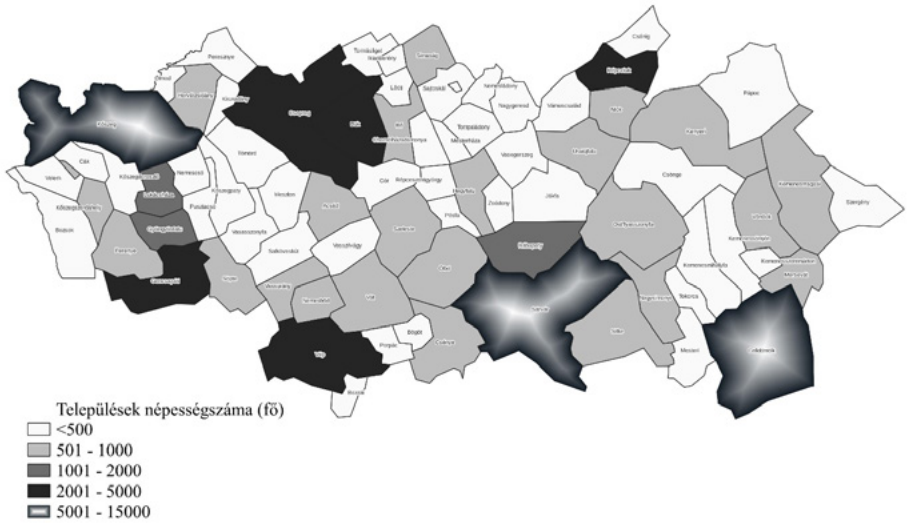
1. ábra: A Vas vármegye 2. országos egyéni választókerület helye a járási rendszerben
Figure 1: The Location of the 2nd National Individual Election District of Vas County within the County System

Forrás: saját szerkesztés.
Source: own editing.

Településföldrajzi szempontból nyugat-keleti irányban változik az urbanizáltság foka. A nyugati része a Szombathely-Kőszeg agglomerálódó térség része, kelet felé a települések mérete csökken, a Kemeneshát-Kemenesalja térsége már kifejezetten vidékies jellegű terület. Kettő tízezer fő feletti város van a választókerületben, Sárvár és Kőszeg, egy 5000-10 000 fő közötti, Celldömölk, a további négy 5000 fő alatti törpeváros (2. ábra).

2. ábra: A Vas vármegye 2. országos egyéni választókerület települései népességszám-kategóriánként
Figure 2: Settlements in the 2nd National Individual Election District of Vas County, by Population Category

Forrás: saját szerkesztés.
Source: own editing.

A választókerület legjelentősebb nemzetiségi csoportja a német 1616 fő, illetve a horvát 818 fő, nagy részük az osztrák határ menti településeken él. Négy nagyobb gazdasági központja van, amelyben három egy-egy nagyobb ipari foglalkoztató otthona (Bük-Nestlé, Lukácsháza-Schott, Répcelak-Linde), míg Sárváron több nagyobb termelőegység is működik (Flex, Sága stb.). Észak-Vas a vármegye turisztikai központja, hiszen Bük és Sárvár hazánk TOP 10-es turisztikai célpontjai közé tartozik, a két város adja a vármegyében eltöltött vendégéjszakák négyötödét.

A VAS (VÁR)MEGYE 2. ORSZÁGOS EGYÉNI VÁLASZTÓKERÜLET VÁLASZTÁSI EREDMÉNYEI A VÁLASZTÓKERÜLETEK ÁTALAKÍTÁSA UTÁN, 2014–2022

A 2014-es országgyűlési választások Vas vármegyében

A 2014-es országgyűlési választásokra április 6-án került sor és ez volt az első olyan voksolás, amelyet az új választási és alaptörvény alapján bonyolítottak le. A választás egyfordulós lett, a határon túliak is részt vehettek benne és jelentősen lecsökkent a parlamenti helyek száma, mindezen elemek révén a Fidesz–KDNP felé lejtett a pálya. Ezt fokozta a módosított pártfinanszírozás, amely ösztönözte az ellenzéki tábor további aprózódását elősegítő új, csak a választásokra létrehozott pártok, az ún. kamupártok alapítását.

Az egyfordulós választási rendszer arra kényszerítette az atomizálódott pártstruktúrát, hogy mégis működjenek együtt. A baloldali-liberális oldalt az MSZP, a DK, a Bajnai Gordon vezette EGYÜTT, a PM és a kérészéletű Magyar Liberális Párt (MLP) alkotta választási szövetség, a közös listát állító ÖSSZEFOGÁS képviselte. A választáson az országos lista tekintetében viszonylag nagy volt köztük a különbség (45%–25%), de a 106 egyéni mandátumból 96-ot a Fidesz–KDNP nyert, 10-et az ÖSSZEFOGÁS, amelyből 8-at Budapesten. Ez a választás tovább fokozta a pártszimpátia alapján a főváros-vidék ellentétet.

A megalakult négypárti – Fidesz–KDNP, ÖSSZEFOGÁS, Jobbik, LMP – országgyűlésben az új választási törvény alkalmazása után is kétharmados (66,83%) többséget szerzett. Megalakulhatott a harmadik Orbán-kormány.

Vas vármegye mindhárom körzetében újrázott a Fidesz. Az új Vas 1-es kerületben dr. Hende Csaba ismét legyőzte dr. Nemény András, ezúttal 45%–31%-os arányban. A Vas 2-ben Básthy Tamás nyugdíjba vonulása után Ágh Péter indult a Fidesz színeiben és győzött is abszolút többséggel (52%) Fehér Lászlóval, Celldömölk polgármesterével szemben. Ugyanígy tett, kb. ugyanilyen arányban a Vas 3-asban V. Németh Zsolt Bana Tibor jobbikos politikussal szemben (Választás, 2014).

A 2018-as országgyűlési választások Vas vármegyében

A 2018-as országgyűlési választásokat április 8-án rendezték meg. A négy évvel azelőttihez képest jelentős változás, hogy a Fidesz–KDNP kihívói közül a teljes körű baloldali összefogás nem valósult meg, csak az MSZP és a PM lépett szövetségre, a DK és az LMP külön utakon járt. Új pártként jelentkezett be a Magyar Kétfarkú Kutya Párt (MKKP) és régi induló volt a Jobbik.

Az alapvetően a migránsválságra épülő központi kampánynak köszönhetően magas, 70%-os részvétel mellett a kormánypárt lényegében megismételte a négy évvel azelőtti eredményét, csupán néhány egyéni mandátumot vesztett. Ekkor szakadt valóban ketté az ország: Budapest ekkor vált igazán ellenzéki fellegvárrá, míg a vidék masszívan a Fidesz–KDNP fennhatósága alá. A megalakult parlament ötpárti lett, amelyben a második erő, vagyis a legnagyobb ellenzéki párt a Jobbik lett, majd utána az MSZP–PM, az LMP, végül a DK következett.

Vas vármegyében egyéni képviselői mind újráztak. A Vas 1-esben megismétlődött a Hende-Nemény párharc, szinte ugyanazzal az eredménnyel, mint négy éve. A Vas 2-esben Ágh Péter simán, 61-18% arányban maga mögé utasította a jobbikos Rába Kálmánt, míg a Vas 3-asban V. Németh Zsolt 63-28%-os arányban ismét diadalmaskodott Bana Tibor felett. Vas vármegyében a Fidesz–KDNP támogatottsága magas szinten állandósult, ezzel párhuzamosan a baloldal tovább erodálódott és az 1-es körzet kivételével a többiben a Jobbik vált a második legerősebb politikai párttá (Választás, 2018).

A 2022-es országgyűlési választások Vas vármegyében

A leköszönő Áder János köztársasági elnök által április 3-ra kiírt választáson az amúgy is favorit kormánypártok esélyeit tovább növelte, hogy a félelemre épített kampánystratégiájukhoz újabb muníciót kaptak. A 2015-ös migránsválság alkalmával bevezetett, majd a Covid-19 világjárvány alatt fenntartott veszélyhelyzetet a nem sokkal a választások előtt, 2022. február 24-én kirobbant orosz-ukrán háború okán ismét meghosszabbíthatták. Két nagyobb botrány robbant ki a választások előtt, 2021-ben, a Schadl–Völner-ügy, illetve a Pegasus-ügy, amelyek önmagukban a kormány bukását kellett volna magával vonnia. A Fidesz azonban olyannyira jól elfektette azokat, hogy semmilyen hatással nem voltak a voksolásra.

A továbbra is atomizált ellenzék nem tudott semmilyen narratívával fellépni, amely a választók ingerküszöbét elérte volna. Helyette újra belesétáltak abba a csapdába, amelyet a választási törvény 2011-ben megásott nekik, a kényszerű együttműködésre, a kívülről aggályosnak mutatkozó előzetes alkukra, osztozkodásra. A baloldali ellenzék pártjai ismét összefogtak, amihez csatlakozott a Jobbik is és belső előválasztást, mintegy castingot tartottak, hogy a kormánypárti jelölttel szemben ismét csak egyetlen ellenfél álljon ki. Ez oda vezetett, hogy a Jobbik balliberális irányba történő elmozdulásával a jobboldaliak egy csoportja kivált onnan Toroczkai László vezetésével és megalapította a Mi Hazánk nevű pártot 2018-ban. A Fidesz–KDNP, a baloldali összefogás, a Mi Hazánk mellett az MKKP és kettő, a kifejezetten a választásokra alapított párt, a Megoldás Mozgalom (MEMO) és a Normális Élet Pártja (NÉP) állított országos listát.

A pártok mindegyike intenzív kampányt folytatott, ezért a választási aktivitás nagyon magas volt (70%), ami az előzetes várakozások szerint az ellenzéknek kedvező. Ezután jött a hidegzuhany, a végletekig kifejtett mozgósítás a kormányzópártnak kedvezett és a korábbiaknál is nagyobb arányú, 67,84%-os győzelmet aratott, akkorát, amely – Orbán Viktor szavaival élve – a Holdról is látható. Vidéken a baloldal mindössze kettő kerületet nyert meg, viszont Budapesten a 18-ból 17-et. Ezzel vált végletesen a Budapest-vidék dichotómia a pártszimpátia vonatkozásában. A kormány szemében Budapest „bűnös város" lett.

Vas vármegyében semmi változás nem történt, ugyanazok győztek mindhárom körzetben, mint négy évvel azelőtt. A Vas 1-esben dr. Hende Csaba ezúttal dr. Czeglédy Csabát győzte le, a 2-esben Ágh Péter hatalmas fölénnyel (64,38%) Hencz Kornélt, míg a 4-esben V. Németh Zsolt még nagyobb arányban (66,4%) Bana Tibort (Választás, 2022).

A VAS (VÁR)MEGYE 2. ORSZÁGOS EGYÉNI VÁLASZTÓKERÜLET VÁLASZTÁSI EREDMÉNYEI A 2026-OS ORSZÁGGYŰLÉSI VÁLASZTÁSOKON

Az országos kampány és eredmények

A 2022–2026-os kormányzati ciklusban olyan események történtek, amelyek bő egy évtized után valóban megrendítették a kormányzópártok megingathatatlannak tűnő támogatottságát. 2022-től az Európai Unió gyakorlatilag befagyasztotta a támogatások utalását, ami nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a pandémia és az energiaválság után a magyar gazdaság nem talált magára, és a magát patriótának valló kormánypárt a nagy multinacionális vállalatok támogatásával próbálta újra beindítani a növekedést, de ez nem sikerült. A legnagyobb – és mint kiderült, a végzetes – ütést a 2024 februárjában kirobbant ún. kegyelmi ügy vitte be, amely Novák Katalin köztársasági elnök és Varga Judit igazságügyi miniszter lemondásához vezetett. A tiltakozó akciók egy új kormányellenes mozgalom kialakulásához vezettek, amelynek élére Varga Judit korábbi férje, a Fidesz hatalmának egyik korábbi haszonélvezője, Magyar Péter állt. A tömörülés egy korábban alakult szervezet nevét, a Tisztelet és Szabadság (rövidítve: TISZA) Párt nevét vette át.

A TISZA nem sétált be abba a csapdába, mint a korábbi kihívók és nem működött együtt senkivel. Ez a következetes elutasítás vezetett oda, hogy a korábbi ellenzék (Magyar Péter szóhasználatával „óellenzék") szavazóit elszipkázta és a balliberális szavazókat bezsebelte, amihez csalódott fideszesek és pártnélküli liberálisok is csatlakoztak. A magát centrista jobbközép pártnak meghatározó TISZA népfrontista gyűjtőpárttá vált és így egy súlycsoportba került a kormányzópárttal.

A Novák Katalint váltó Sulyok Tamás köztársasági elnök által 2026. április 12-re kiírt választást hatalmas érdeklődés övezte. Közel 6 millió szavazó adta le a voksát, ami 79,5%-os részvételi arányt jelent. Most a fideszesek bíztak abban, hogy a magas részvétel nekik kedvez. Ők is csalódtak. A listás szavazatokat illetően kiegyenlítettebb volt a küzdelem (45-42 fő a TISZA javára), de az egyéni helyeknél már sokkal nagyobb volt a különbség (96-10 fő). Így a megalakult hárompárti parlamentben a TISZA 141 fős frakciója 71%-ot jelent, a Fidesz–KDNP-nek 52, a Mi Hazánknak 6 fős a képviselete. A Fidesz–KDNP teljesen elveszítette Budapestet és korábbi fellegvárainak (Észak-Zala, Sopron környéke, Somogy stb.) zömét. Mindössze az ország, jellemzően szegényebb vidékein, Nógrádban, a Hajdúságban, a Nyírségben őrizte meg pozícióit. Ebbe a mintázatba nem illik bele, hogy Vas vármegyében is.

Vas vármegyében az országban a legnagyobb volt a részvételi arány, 83,49%-os, ami itt viszont a Fidesz-nek kedvezett. A Vas 1-es kerületben a TISZA párti Rápli Róbert tisztán, 56,32%-38,12% arányban legyőzte a Fidesz jelöltjét, Vámos Zoltán vasi főispánt. Vas 2-ben Ágh Péter szoros küzdelemben – 46,25%-45,80% arányban – győzte le Strompová Viktóriát, míg a 3-asban V. Németh Zsolt bő 5,5%-kal Horváth Nándor Zsoltot (Választás, 2026).

A Vas 2. választókerület indulói

A Vas 2-es választókerületben az öt – a Fidesz-KDNP, a TISZA, a DK, a Mi Hazánk és az MKKP – országos pártlistára és ugyancsak öt egyéni jelöltre lehetett szavazni.

A Fidesz–KDNP ebben az 1998 óta minden alkalommal megnyert kerületben a 2014 óta a körzetet magabiztosan hozó Ágh Pétert indította. Az indulók közül egyedül neki volt komolyabb politikai múltja. A FIDELITAS-ból indult, majd 2002-ben, mindössze 20 évesen került be a szombathelyi közgyűlésbe, ahol 2014-ig folyamatosan tag volt, közben 2006-ban országos, 2010-ben megyei listáról került be a parlamentbe. 2014-ben a sárvári kerület képviselőjévé választották, amit 2018-ban és 2022-ben is megismételt, mindkétszer hatalmas fölénnyel. 2022–2026 között az Építési és Közlekedési Minisztérium államtitkára is volt. Kampányának legfőbb erőssége, hogy folyamatosan jelen volt a választókerületben, napi kapcsolatban volt a polgármesterekkel, a helyi rendezvényeken rendszeresen megjelent.

A TISZA jelöltje a felvidéki születésű, de régóta Sárváron élő Strompová Viktória idegenvezető. Ő lakóhelyén 2019-ben eredménytelenül, de 2024-ben már sikeresen indult az önkormányzati képviselői posztért. A helyben is kezdő politikust országos ismertségét Lázár János miniszternek köszönheti, aki a kampányba „szlovák asszonynak" nevezte a képviselőt. Ő nehezebben tudott személyes kampányt folytatni, mert ismertsége Sárváron kívül alacsony volt, és a régóta fideszes fellegvárnak számító Vas 2-esben a településvezetők megtanulták az öncenzúrát és nem keresték az alkalmat egy ellenzéki politikussal történő találkozásra.

A Mi Hazánk az informatikus programozót, Dala Ferencet indította, aki a Vas Vármegyei Közgyűlés tagja ebben a ciklusban. A Demokratikus Koalíció több helyütt visszaléptette jelöltjeit az országban, itt azonban nem. Színeikben Deák Gábor, egy multinacionális vállalatnál dolgozó projektmenedzser indult a mandátumért.

Független jelöltként egy Magyar Péter nevű, a politikai életben addig ismeretlen, állítólag dr. Hende Csaba holdudvarához tartozó bucsui – tehát nem is a körzetben élő – szobafestő, akinek a neve megegyezik a TISZA Párt miniszterelnök-jelöltjének nevével. A TISZA szerint ez a választók megtévesztése miatt történt és Ágh Péter állt az akció mögött.

A Vas 2. választókerület eredményei

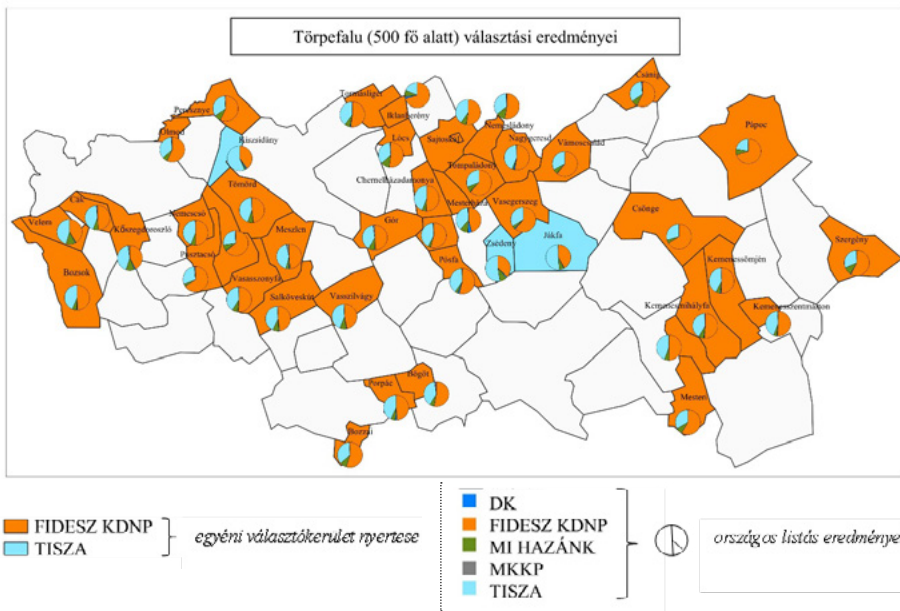
A választókerületben a részvételi arány – 83,52% – csaknem azonos a vármegye egészének átlagával, alacsonyabb az 1-esnél (84,57%), de magasabb a 3-asnál (82,33 %). A pártlistákra leadott szavazatok alapján a TISZA végzett az élen, majd a Fidesz–KDNP és a Mi Hazánk volt a sorrend.

Az egyéni jelöltek közül az 55 570 db leadott érvényes szavazatot figyelembe véve minimális, 248 db (0,96 százalékpontnyi) szavazatkülönbséggel nyert Ágh Péter (25 700 db) a második helyezett Strompová Viktória (25 452 db) előtt. A 2022-es eredményéhez képest Ágh Péter támogatottsága abszolút értékben is jelentősen, 20,25 százalékponttal visszaesett, hiszen akkor 32 226 szavazattal közel kétharmadot ért el, ami 2,5-szerese a második helyezett szavazatszámának. A különbség elolvadt, de az előny kitartott. A harmadik helye-

zett Dala Ferenc lett 3069 (5,52%), a negyedik Magyar Péter 909 (1,64%), az ötödik pedig Deák Gábor 440 (0,79%) szavazattal.

Településkategóriánkénti bontásban nagy különbségek mutathatók ki az eredményeket illetően. A választókerület 77 településéből 43 db 500 fő alatti törpefalu, ami a településállomány 56%-a (3. ábra).

3. ábra: A 2026-os országgyűlési választás eredményei Vas vármegye 2. országos egyéni választókerület 500 fő alatti településein (törpefalvak)
Figure 3: Results of the 2026 Parliamentary Election in the Settlements with fewer than 500 Populations (Very Small Villages) in the 2nd National Individual Election District of Vas County

Forrás: saját szerkesztés a Nemzeti Választási Iroda adatai alapján (2026).
Source: based on data from the National Election Office (2026).

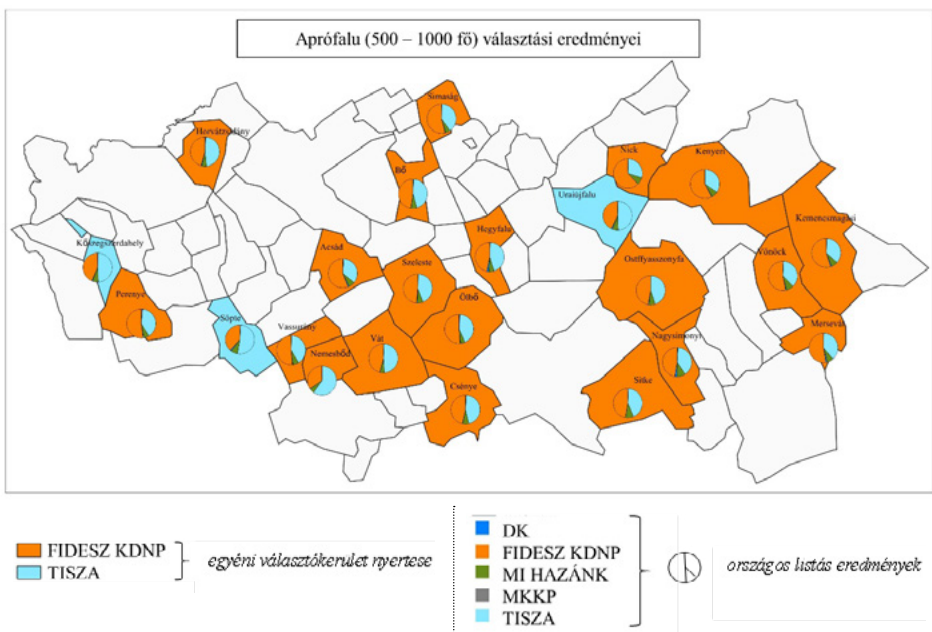
A 43 község mindegyikében mind az országos listára, mind pedig az egyéni képviselőkre leadott szavazatok alapján a TISZA és a Fidesz–KDNP közötti küzdelem volt tapasztalható. Nem volt olyan település, ahol az első kettő hely ne közöttük dőlt volna el. A Mi Hazánk mindenütt a harmadik erő volt, de sehol sem ért el átütő sikert.

A listás szavazatok alapján a 43 településből mindössze négyben győzött a TISZA, egy helyütt, Kőszegdoroszlón pedig holtversenyben végzett a Fidesz–KDNP-vel (42%-42 %). A TISZA a legnagyobb arányú győzelmét Kiszsidányban aratta, ahol 56%-ot ért el, míg a Fidesz-KDNP csak 40%-ot. Zsédenyben 53%-36%, Jákfán 51%-42%, Velemben pedig 45%-41% volt az arány a javukra. A Fidesz–KDNP pártlistája tarolt ebben a településkategóriában, a legnagyobb mértékben Iklanberényben és Pápocon győzött, előbbi helyen 70%-19%-os, utóbbiban pedig 70%-22%-os arányban.

Az egyéni képviselőjelöltekre leadott szavazatok alapján a Fidesz–KDNP előnye még inkább tetemes, csak három törpefaluban győzött Strompová Viktória, Kiszsidányban 52%-43%, Zsédenyben 50%-39%, Jákfán pedig 49%-43% arányban. Ágh Péter magabiztosan hozta a többi települést, a legnagyobb arányban Iklanberényt, 73%-16%-ban. A listás és az egyéni eredmények erősen korrelálnak egymással, Velem község kivételével ugyanaz lett a győztes jelölt, mint az őt delegáló párt.

Az 500–1000 fős aprófalvak között ugyanaz a mintázat rajzolódik ki, mint a kisebb települések körében (4. ábra).

4. ábra: A 2026-os országgyűlési választás eredményei Vas vármegye 2. országos egyéni választókerület 500–1000 fő közötti településein (aprófalvak)
Figure 4: Results of the 2026 Parliamentary Election in the Settlements with Populations between 500 and 1,000 (Small Villages) in the 2nd National Individual Election District of Vas County

Forrás: saját szerkesztés a Nemzeti Választási Iroda adatai alapján (2026).
Source: based on data from the National Election Office (2026).

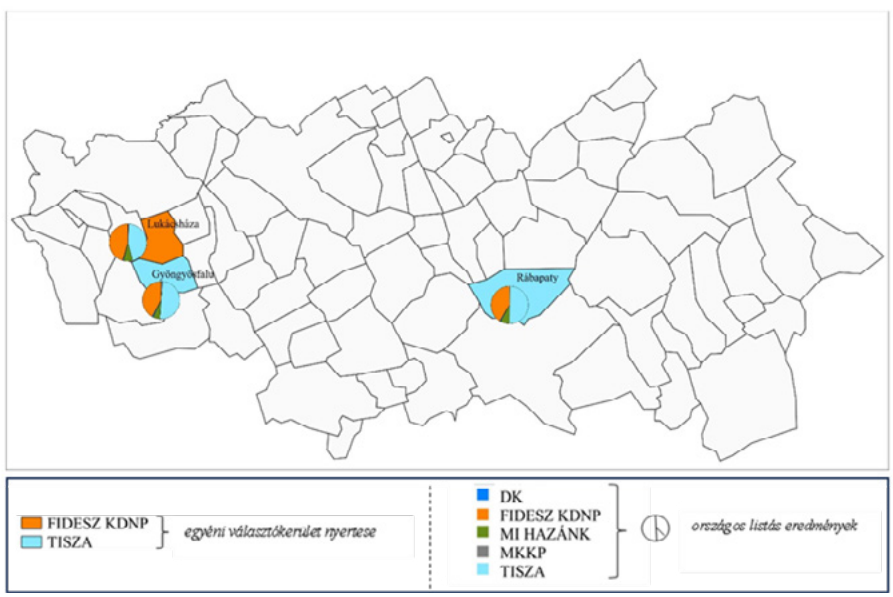
Ebbe a településkategóriába a választókerület 23 községe tartozik. Több mint egynegyedükben, hat településen a TISZA megelőzte a listás szavazáson a Fidesz-KDNP-t. Közülük abszolút győzelmet kettőben aratott, Nemesbődön 59%-25%-os, Söptén 52%-38%-os aránnyal. Négyben relatív fölényben volt a TISZA. Kőszegszerdahelyen és Uraiújfaluban 49%-43%-os, Horvátzsidányban és Váton pedig 48%-46%-os arányban szerezte meg a voksokat a két nagy párt. A másik véglet Nick, ahol a Fidesz–KDNP 62%-29% arányban verte a TISZA pártot, de Acsádon, Kenyeriben, Kemenesmagasiban, Peresznyén és Simaságon is 50% feletti eredményt ért el a kormánypárt listája.

Az egyéni szavazatok alapján Strompová Viktória mindössze három településen nyert, közülük a legnagyobb, 50%-39%-os arányban Söptén. Ágh Péter a legnagyobb különbségű győzelmét Nicken aratta, 65%-28%-os arányban, de meggyőzően szerepelt Kenyeriben (59%-33%), Acsádon és Kemenesmagasiban (mindkét helyen 58%-33%).

A listás és az egyéni győzelmek helyszínei között itt több az eltérés, mint a törpefalvak esetében. A hat TISZA-lista győztes településből csak három községben, Kőszegszerdahelyen, Söptén és Uraiújfaluban kapott több szavazatot Strompová Viktória, mint Ágh Péter, Horvátzsidány, Nemesbőd és Vát a regnáló képviselőt választotta újra. Fordított eset nem fordult elő, nincs olyan község ebben a kategóriában, ahol Strompová annak ellenére nyert volna, hogy a lakosság többsége Fidesz–KDNP szavazó.

A kisfalvak/törpevárosok (1000–2000 fő) csoportjába itt mindössze három település tartozik, Gyöngyösfalu, Lukácsháza és Rábapaty, amelyek mindegyike községi jogállású (5. ábra).

5. ábra: A 2026-os országgyűlési választás eredményei Vas vármegye 2. országos egyéni választókerület 1000–2000 fő közötti településein (kisfalvak/törpevárosok)
Figure 5: Results of the 2026 Parliamentary Election in the Settlements with Populations between 1,000 and 2,000 (Small Villages/Small Towns) in the 2nd National Individual Election District of Vas County

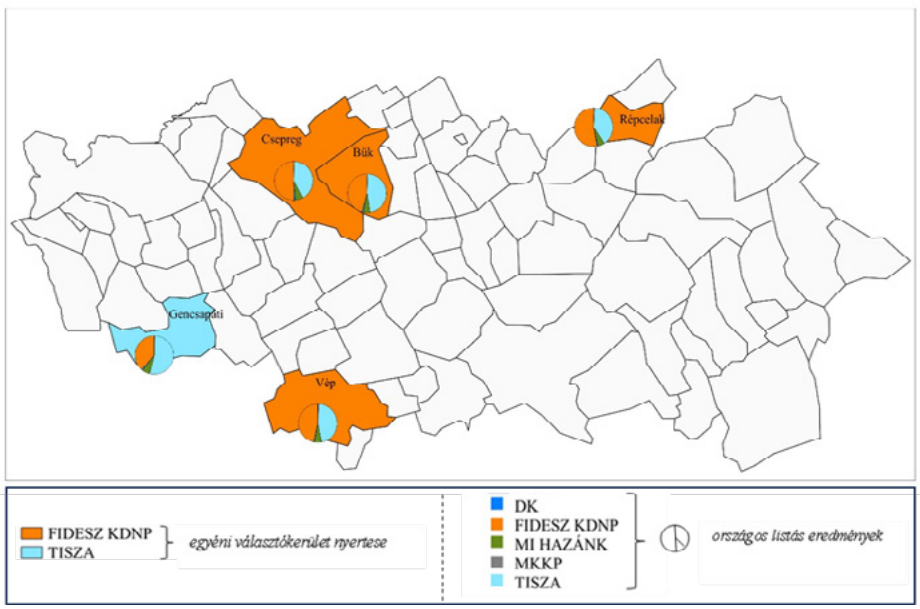

Forrás: saját szerkesztés a Nemzeti Választási Iroda adatai alapján (2026).
Source: based on data from the National Election Office (2026).
Megjegyzés: az egynél több szavazókörrel rendelkező települések esetén az érintett település összes szavazókörének összevont eredménye került bemutatásra.
Note: In the case of municipalities with more than one voting district, the aggregate results for all voting districts in the municipality in question were presented.

A törpe- és aprófalvak csoportjához képest itt nagyon kiegyenlített volt a küzdelem a két nagy párt listája és jelöltjei között. A TISZA és a Fidesz–KDNP listáira leadott szavazatokat tekintve Gyöngyösfaluban 50%-42%, míg Rábapatyon 50%-41% volt a TISZA javára, míg Lukácsházán a lehető legkisebb arányban, mindössze egy szavazattal győzött a kormánypárt. Az egyéni küzdelem is ugyanezt képezi le. Gyöngyösfaluban 48%-45%-os, Rábapatyon 48%-42%-os arányban Strompová Viktória nyert, ellenben Lukácsházán 47%-43%-os arányban Ágh Péter. Ezt a településkategóriát tehát itt megnyerte a TISZA, de a listákra leadott szavazati arányok között nagyobb volt a különbség, mint az egyéni jelöltek között.

A Fidesz–KDNP és a TISZA 2026-os országgyűlési választási rivalizálásának településhálózati vetülete általában az volt, hogy a legkisebb településeken a TISZÁ-hoz vagy legalább önmagához képest erősebb volt a Fidesz–KDNP, majd a hierarchián felfelé haladva szinte egyenletesen a TISZA erősödése volt prognosztizálható. Ez az országos mintázat a Vas 2-ben csak részben igaz. Lentről indulva itt ugyanis a nagyfalvak/törpevárosok (2000–5000 fő) kategóriájában visszaerősödött (6. ábra).

6. ábra: A 2026-os országgyűlési választás eredményei Vas vármegye 2. országos egyéni választókerület 2000–5000 fő közötti településein (nagyfalvak/törpevárosok)
Figure 6: Results of the 2026 Parliamentary Election in the Settlements with Populations between 2,000 and 5,000 (Large Villages, Small Towns) in the 2nd National Individual Election District of Vas County

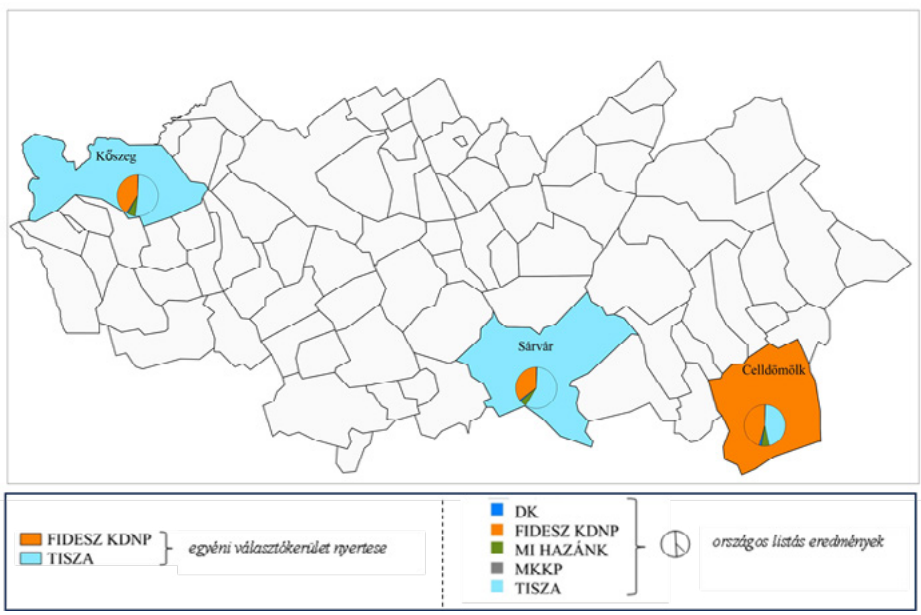

Forrás: saját szerkesztés a Nemzeti Választási Iroda adatai alapján (2026).
Source: based on data from the National Election Office (2026).
Megjegyzés: az egynél több szavazókörrel rendelkező települések esetén az érintett település összes szavazókörének összevont eredménye került bemutatásra.
Note: In the case of municipalities with more than one voting district, the aggregate results for all voting districts in the municipality in question were presented.

A Vas 2-es kerületben öt település tartozik ebbe a kategóriába, amelyek közül négy város (Bük, Csepreg, Répcelak és Vép), egy (Gencsapáti) pedig községi jogállású. Gencsapátiban listán és egyéniben egyaránt a TISZA párt, illetve jelöltje győzött a Fidesz–KDNP ellenében, meggyőző különbséggel, 53%-39%, illetve 51%-40% arányban. Bükön már felemás volt a kép, hiszen listán kis differenciával – 47%-46%-kal – a TISZA diadalmaskodott, egyéniben viszont Ágh 47%-ot ért el, Strompová 45%-ával szemben. Vépen is szoros volt a verseny a listán, a két nagy párt egyaránt 46-46%-ot ért el, egyéniben Ágh Péter 48%-44% arányban előzte meg Strompová Viktóriát. Csepregben már a Fidesz–KDNP-nek állt a zászló, listán 50%-42%, egyéniben 53%-40%-nyi különbséggel utasította maga mögé a TISZA pártot. Érdekes, hogy a nagyfalvak/törpevárosok között a Fidesz–KDNP és Ágh Péter a legnagyobb arányú győzelmét a korábban baloldali fellegvárnak számító és jelenleg is MSZP-s vezetés alatt álló Répcelakon aratta, listán 13 százalékpont (pp), egyéniben pedig 15 pp volt a különbség a kihívóval szemben. Fontos megállapítás, hogy mind az öt helységben Ágh Péter minden esetben jobban, Strompová Viktória minden esetben gyengébben szerepelt saját pártja listás eredményéhez képest.

A Vas 2-es számú kerületében a kisvárosok (5000–15 000 lakos) közé három település tartozik, Celldömölk, Kőszeg és Sárvár, amelyek közül Celldömölk tízezer fő alatti, a másik kettő annál népesebb (7. ábra).

7. ábra: A 2026-os országgyűlési választás eredményei Vas vármegye 2. országos egyéni választókerület 5000–15 000 fő közötti településein (kisvárosok)
Figure 7: Results of the 2026 Parliamentary Election in the Settlements with Populations between 5,000 and 15,000 (Small Towns) in the 2nd National Individual Election District of Vas County

Forrás: saját szerkesztés a Nemzeti Választási Iroda adatai alapján (2026).
Source: based on data from the National Election Office (2026).

Megjegyzés: az egynél több szavazókörrel rendelkező települések esetén az érintett település összes szavazókörének összevont eredménye került bemutatásra.
Note: In the case of municipalities with more than one voting district, the aggregate results for all voting districts in the municipality in question were presented.

A választókerület központjában, legnépesebb településén, a több mint három évtizede fideszes többségű képviselő-testület és polgármester vezette Sárváron a TISZA elsöprő arányú győzelmet aratott a Fidesz–KDNP felett. Listán 58%-32% volt a különbség, egyéniben pedig 57%-36%. A szintén régóta fideszes Kőszegen is hasonlóan alakult a listás és egyéni eredmény egy kicsit kisebb különbséggel, 51%-41%, illetve 50%-43% aránnyal. Ezzel szemben a hosszú évtizedekig baloldali vasutasvárosban, Celldömölkön listán a TISZA és a Fidesz–KDNP között 46%-46%-os holtverseny alakult ki, és – ha szűken is (47%-45%) –, de Ágh Péter győzött a tiszás jelölttel szemben. A három kisvárosnál is igaz az állítás, ami a kisebb településeknél, az az, hogy Ágh Péter minden esetben jobban szerepelt pártjánál, Strompová viszont gyengébben.

A Vas 2-es kerületben a választás település-kategóriák szerinti elemzése szerint a legfontosabb megállapítás az lehet, hogy a legkisebb helységekben a Fidesz–KDNP-nek az előnye tapasztalható, míg a kisvárosok körében a TISZA tett szert többségre. A köztük lévő csoportok billegők, azaz csatatér-települések. Területi bontás szerint nem mutathatók ki egyértelműen frontvonalak a Vas 2-es területben, a kevés TISZA-többségű helység mozaikszerűen helyezkedik el, talán a nagyobb városok közelében elhelyezkedő kisebb településeken nagyobb a támogatottságuk, talán a kiköltözések miatt. Ilyen hipotézis szerint Kiszsidány Kőszeg, Jákfa, Rábapaty és Zsédeny Sárvár, Gencsapáti pedig Szombathely szuburbiájának tekinthető. Ennek igazolására vagy cáfolására jelen kutatás ebben az irányban is kiterjeszthető.

ÖSSZEGZÉS

Az 1990–2026 között tartott országgyűlési választások eredményei alapján a következő politikai és választási földrajzi következtetések vonhatók le Vas egészére, illetve a vármegye 2. számú országos egyéni választókerületére vonatkozóan:

- Szombathely kivételével a (vár)megye egészében a jobboldali érzelmű választópolgárok voltak és vannak többségben. Az MSZP-s Szabó Lajos sárvári körzetben aratott 1994-es győzelmét nem számítva a baloldali pártoknak itt nem termett babér.
- Az országban, a vármegyében és a Vas 2-es körzetből is eltűntek a baloldali jelöltek, a baloldali alternatíva. A TISZA fellépése a baloldali pártokat (az „óellenzéket") eltüntette, a Fidesz–KDNP-t „csak" meggyengítette.
- Mivel a TISZA személyében jobbról érkezett kihívója a Fidesz–KDNP-nek, valós esélye volt az új ellenzéki pártnak a Vas 2-es kerületben a hatalomátvételre.
- A választás itt is a két nagy párt listája és jelöltjei között dőlt el, ebbe a rivalizálásba más szervezet érdemben nem tudott beleszólni. A meggyengült Fidesz-KDNP egy kipróbált, erős jelöltet, Ágh Pétert indított, míg a TISZA a politikában viszonylag kezdő, inkább csak helyben ismert politikust nevezett be a versenybe.

– Pártjának vesszőfutása ellenére Ágh Péter megnyerte a körzetet, míg Strompová Viktóriának sem a TISZA ereje, sem pedig Lázár János „reklámja" sem volt elegendő a győzelemhez.
– A településkategóriákon felfelé haladva az országos tendenciákkal szemben itt nem lineáris a TISZA Párt támogatottságának a növekedése, illetve ezzel párhuzamosan a Fidesz–KDNP gyengülése. A törpevárosok köre a leginkább billegő településtípus.
– A TISZA-fölényt mutató kisebb települések mindegyike városok közelében helyezkedik el, így gyanítható, hogy a trónkövetelő mozgalom lokális megerősödése összefügghet a városokból való kiköltözésekkel.
– A Fidesz–KDNP támogatottsága nincs egyenes arányban az adott településre érkezett kormányzati és/vagy uniós támogatások mértékével. A Fidesz–KDNP kerületi fellegvárai, Sárvár és Kőszeg a NER fő támogatási és pályázati haszonélvezői voltak, mégis itt veszített legnagyobb arányban a korábbi kormánypárt. A szerényebb adottságú, a leépülő szolgáltatású aprófalvakban kitartott a Fidesz–KDNP támogatottsága. A pártok települési szintű megítélése ezeken a helyeken inkább érzelmi, semmint értelmi kérdés.
– A korábban baloldali településeken, főleg Répcelak és Celldömölk városokban az utóbbi két évtizedben a Fidesz–KDNP támogatottsága megnőtt és furcsamód a TISZA alternatívaként történt megjelenésével sem változott meg a helyzet ezeken a helyeken.
– A pártpreferenciák regionális eloszlása a Vas 2-es választókerületben nem egyértelműen kimutatható, hiszen a TISZA-többségű települések mozaikszerűen helyezkednek el. Talán csak az jelenthető ki nagy biztonsággal, hogy a Kemenesalja a Fidesz–KDNP egyik fő támogatói bázisává vált a választókerületben.

IRODALOMJEGYZÉK

Agg Zoltán: V*as megye politikai térképéről*, in: Csapó Tamás (szerk.): Átalakulás Vas megyében – Tények-esélyek, Szombathely, 1996, 37–49.

Gyurácz Ferenc: *Egy „populista" följegyzései*, Szombathely, 1993, 353.

Kozma Gábor: *Vörös alkony – Vas megye 1988–1990*, Szombathely, 1991, 120.

Lenner Tibor: *A kisvárosok az átalakulás folyamatában Vas megye példáján*, PhD értekezés, Szeged, 1998, 120.

INTERNETES FORRÁSOK

Népszámlálás 2022: https://nepszamlalas2022.ksh.hu/eredmenyek/statikus-tablak (Letöltés ideje: 2026. 06. 08.)

Választás 1990: https://valtor.valasztas.hu/valtort/jsp/tm2.jsp?EA=2 (Letöltés ideje: 2026. 05. 31.)

Választás 1994: https://valtor.valasztas.hu/valtort/jsp/tm2.jsp?EA=8 (Letöltés ideje: 2026. 05. 31.)

Választás 1998: https://static.valasztas.hu/ujweb/index.htm (Letöltés ideje: 2026. 05. 31.)

Választás 2002: https://static.valasztas.hu/parval2002/so02/ered_ind.htm (Letöltés ideje: 2026. 06. 01.)

- Választás 2006: https://static.valasztas.hu/parval2006/hu/09/9_0.html (Letöltés ideje: 2026. 06. 08.)
- Választás 2010: https://static.valasztas.hu/dyn/pv10/outroot/vdin2/hu/eredind.htm (Letöltés ideje: 2026. 06. 08.)
- Választás 2014: https://static.valasztas.hu/dyn/pv14/szavossz/hu/eredind.html (Letöltés ideje: 2026. 06. 13.)
- Választás 2018: https://valtor.valasztas.hu/valtort/jsp/tm2.jsp?EA=38 (Letöltés ideje: 2026. 06. 13.)
- Választás 2022: https://vtr.valasztas.hu/ogy2022 (Letöltés ideje: 2026. 06. 14.)
- Választás 2026: https://vtr.valasztas.hu/ogy2026 (Letöltés ideje: 2026. 06. 14.)

JOGSZABÁLYOK

- 1989. évi XXXIV. törvény az országgyűlési képviselők választásáról
- 2011. évi CCIII. törvény az országgyűlési képviselők választásáról